

влѣзохъ въ единъ и пакъ св свихъ. Като прѣмете мѣжкото отдѣление, събра смѣтѣта въ едно кюше, запали свѣщъ и влезе въ женското отдѣление. Чаках я до като замине вратата и, като видѣхъ, че тя е вече в тѣмното, и не ще може да ме види, взехъ отъ аналоите всички грѣцки книги — минеи и др. ги внасохъ въ олтаря и заедно съ тези, които намѣрихъ въ олтаря, натрупахъ ги на купъ и изъ единъ прозорецъ, който не бѣше нищо освѣнъ една дупка безъ джамъ, прѣхвърлихъ ги всичкитѣ на двора и пакъ съ голѣмо дебнене отидохъ при вратата и видѣхъ баба хажийка съ свѣщѣта събира смѣтѣта прѣдъ вратата въ женското отдѣление, обѣрната гърбомъ къмъ мене, и излѣзохъ изъ черкова. Въ това врѣме, по религиозностъ или по прѣдание, всѣки гробъ се покривае съ цѣла плоча. Подъ тези плочи натѣпкахъ всичкитѣ книги и, като ги закрихъ добрѣ да се не видятъ, съ голѣма бѣрзина едното кюше на черковния дворъ, гдѣто имаше сливи, които, като бѣха изсечени и покарали слѣдъ това, образуваха нѣщо, като глушъ и отъ тукъ гледахъ дѣйствиата на баба хажийка. Тя, като прѣмѣти черковата и съ нѣколко фараша изхвърли смѣтѣта подъ една черница, заключи черковата и отиде въ килията си, която бѣше една мелка стаичка съ малко прозорче, закривающе се съ едно кепенче. Дебнишкомъ отидохъ до прозорчето, погледнахъ съ половинъ око и видѣхъ: сложи трапезичката, тури си ястието — което бѣше отъ три яйца и малко сирене, понеже не ядеше месо по калугерски, — очете си софричката съ „патеримоно“ и седна да яде. Като се наяде, очете си пакъ трапезата и легна да спи. Азъ това и искахъ. Тихо и предпазливо отворихъ и затворихъ едната протка, отидохъ въ стрика си, който бѣ епитропъ, гдѣто стояхъ, взехъ единъ човалъ безъ да ме види нѣкой, отидохъ въ черковния дворъ и на два пѣти прѣнесохъ всичкитѣ книги у дома. Когато носѣхъ послѣдния човалъ ме срѣщна единъ мой съсѣдъ, Димитъръ Колича, и ме попита какво нося. Азъ изтрѣпнахъ и не се доумѣвахъ какво да го слѣжа, само се обѣрнахъ съ лице къмъ него да не види роговетѣ на книгитѣ и да познае какво нося. Той, прѣди да ме попита, помислилъ си, че нося дѣлъ и ме попита: „ха, дѣлъ ли носишъ“ и съ това ме избави отъ трудното положение, кѣто говорѣше още, че можели да се ползватъ отъ имуществото ми, а дѣла ми да прѣнесатъ не могатъ. Другъ нийой ме не срѣщна, защото бѣше жѣтва. Хората по цѣла недѣля спѣха въ нивята. Само въ недѣля и празникъ се връщаха за черкова и слѣдъ отпущъ лѣгаха да спятъ, та жива душа нѣмаше по пѣтя. И дѣца нѣмаше, защото училището бѣше едно и само зимно